

GEOGRAFEN EN COMPUTERS

Al snel nadat ik in 1965 Sociale Geografie ging studeren had ik de indruk dat zij die vakken als Economie of Psychologie studeerden beter toegerust werden voor het uitoefenen van een beroep. Dat kwam met name door de brede schakering van vakken tijdens mijn kandidaatopleiding: van Geomorfologie en Bodemkunde tot Economische Geografie en Methodes en Technieken van Sociaalwetenschappelijk Onderzoek. Van veel verschillende vakken wisten we dus relatief weinig.

Niet lang nadat ik mijn studie in 1971 had voltooid kwam ik binnen mijn beroep in aanraking met afgestudeerden uit vakken als Economie en Psychologie. Ik stelde daarbij vast dat mijn onzekerheid over de door mij gevolgde opleiding niet terecht was. Zij waren niet beter toegerust voor het werk dan ik. Langzamerhand realiseerde ik mij dat de vaardigheid om informatie te verzamelen, te ordenen en te analyseren en op basis daarvan beleidsmatige conclusies te trekken, de centrale rol vervulde bij het uitoefenen van een groot aantal beroepsvormen waarin je als geograaf werkzaam kan zijn. De studie Sociale Geografie was daarvoor zeker geen slechte voorbereiding geweest.

Reeds vanaf het begin van mijn studie heb ik grote belangstelling gehad voor het verschijnsel automatisering. In 1965 volgde ik een korte programmeurscursus bij het Mathematisch Centrum (in de programmeertaal Algol-60, een soort voorloper van Pascal). En aan het eind van de jaren zestig gebruikte ik SPSS om enquêteresultaten te verwerken (als ik het goed heb was dat versie 6 of 7 van dat zo succesvolle programma).

Met name de ontwikkeling van de microcomputers in de jaren zeventig en de PC's in de jaren tachtig, heb ik beroepshalve van zeer nabij meegemaakt. Ik was en ben verbijsterd hoe de revolutionaire ontwikkelingen die zich aan het voltrekken zijn slechts door weinigen binnen het bedrijfsleven en de universitaire gemeenschap worden onderkend. Natuurlijk wordt de computer langzamerhand meestal in de financieel-administratieve sector gebruikt. En de schrijfmachine is ook meestal vervangen

DRS. MAURICE DE HOND

Sociaal-geograaf, marktonderzoeker en directeur van De Hond Consultancy

door het tekstverwerkingsprogramma op de PC. En de computer wordt heden ten dage zeker ingeschakeld bij de diverse stadia van onderzoek. Maar dat is niet meer en niet minder dan het vervangen van het ene soort gereedschap door een ander soort gereedschap (de mechanische of elektrische schrijfmachine wordt vervangen door een PC). Dat is werkelijk maar 'peanuts' vergeleken met de werkelijke veranderingen die zich aan het voltrekken zijn.

De technologische ontwikkelingen van de laatste en de komende twintig jaar zullen de gehele wijze van verzamelen, ordenen en analyseren van informatie ingrijpend doen veranderen. Dat zal gebeuren op een wijze en in een vorm, die wij ons nu amper kunnen voorstellen. Net zoals de mensen in 1945 zich niet konden voorstellen welke rol de televisie en de computer dertig jaar later zouden spelen; zoals men zich in 1980 amper kon voorstellen welke rol bijvoorbeeld de fax in 1990 zou gaan spelen.

De steeds snellere en krachtigere computers, de veel grotere (en goedkopere) opslagmogelijkheden van tekst, beeld en geluid, en de

nieuwe mogelijkheden op het gebied van de telecommunicatie (glasvezelkabel), brengen een momentum tot stand. Naar mijn stellige overtuiging zal de wijze van omgaan met informatie daardoor in een korte tijd ingrijpend veranderen. Een soort revolutie die lijkt op de veranderingen die wij ondergaan hebben door de ontwikkeling van de televisie en video in de afgelopen veertig jaar.

Zij die geleerd hebben met informatie om te gaan, weten hoe ze die informatie gestructureerd moeten verzamelen en ordenen om het vervolgens via goede analyses te 'laten praten'. Zij beschikken ten minste al over een belangrijke vaardigheid om bij de door mij geschetste revolutie een voorname rol te kunnen spelen, of ten minste het hoofd boven water te houden. En op dat vlak biedt de studie Sociale Geografie dus een goede basis.

Maar ten aanzien van de andere belangrijke vaardigheid die nodig is om de gemelde rol te kunnen spelen, is de situatie veel minder rooskleurig. Deze andere vaardigheid hangt samen met het goed volgen van de ontwikkelingen op het gebied van de automatisering en het goed kunnen werken op diverse terreinen van dit stuk hedendaags gereedschap. Dus niet alleen op het terrein van tekstverwerking of het werken met statistische programma's zoals SPSS. En juist op dat laatste terrein bemerk ik een geringe kennis en affiniteit bij vele docenten en studenten Sociale Geografie (zoals bij vele andere universitaire studierichtingen). Niet alleen houdt men zich niet bezig met wat de toekomst op dat terrein zal brengen; men is niet eens op de hoogte van hetgeen op dit moment feitelijk al aan de gang is.

Als studenten en docenten op dit laatst besproken terrein een goede kennis van zaken ontwikkelen en goed op de hoogte zijn van huidige en toekomstige ontwikkelingen dan zullen afgestudeerde sociaal geografen hun positie op de arbeidsmarkt zeker versterken. Juist als zich grote veranderingen voltrekken ontstaan er immers extra mogelijkheden voor degenen met de juiste kwalificaties.

THEMANUMMER ARCHITECTUUR IN UITBREIDINGSWIJKEN

In het novembernummer van AGORA wordt ingegaan op een aantal aspecten van dit onderwerp, zoals het gebrek aan belangstelling voor vernieuwende vormgeving van dergelijke wijken, en recente uitbreidingswijken waar wél van nieuwe of alternatieve architectuur sprake is. Bovendien aandacht voor de buitenexpositie van de Bouw-RAI in Almere, waar ook op dit gebied enkele interessante projecten gerealiseerd zijn.

Er is nog advertentieruimte in dit themanummer beschikbaar; neemt u contact op met de AVB-Groep, John Sprenger, tel. 02940-16829. Algemene informatie over dit nummer bij Bureau voor Ruimtelijk marktonderzoek STRABO, Max Popma, tel 020-260817.